

LATVIJAS
CILVĒKTIESĪBU
CENTRS

LATVIAN
CENTRE FOR HUMAN
RIGHTS

Ikviens var tikt DISKRIMINĒTS

Kur meklēt palīdzību?

INFORMĀCIJA

PAR NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM,
KAS SNIEDZ DAŽĀDU VEIDU ATBALSTU
DISKRIMINĀCIJAS GADĪJUMOS.

Kas ir diskriminācija?

Diskriminācija skaidrojama kā nepamatota atšķirīga attieksme kāda aizliegtā pamata dēļ. Šie pamati ir dzimums, rase, ādas krāsa, vecums, invaliditāte, reliģiskā vai politiskā pārliecība, nacionālā vai sociālā izcelsme, mantiskais vai ģimenes stāvoklis, seksuālā orientācija vai citi apstākļi. Īpašs diskriminācijas veids ir personas aizskaršana – tā ir no aizskartās personas viedokļa nevēlama rīcība, kas rada nepatīkamu, naidīgu vai iebiedējošu vidi.

Diskriminācija var izpausties gan kā klaja atšķirīga attieksme kāda no minētajiem pamatiem dēļ: "Sievietes te nestrādās!" vai „Ārzemniekiem ieeja klubā liegta”, gan arī aizskarot personu – verbāli, fiziski vai seksuāli: „Čigāni ir zagļi!”, „Melnajiem Latvijā nav vietas!”.

Bieži vien cilvēki sūdzas par mazām pensijām vai atšķirīgām algām. Arī sociālie palsti ne vienmēr tiek piešķirti visiem, un gadās, ka iecerētais amats tiek piedāvāts kādam citam. Līdz ar to rodas jautājums – vai tā ir diskriminācija?

Svarīgs aspekts, lai konstatētu diskrimināciju, ir kāds no iepriekšminētajiem pamatiem. Ja cilvēks uzskata, ka viņš ir diskriminēts, ir jānoskaidro – uz kāda pamata tas noticis, un vai atšķirīgā attieksme ir bijusi nepamatota? Iespējams, pieņemtā lēmuma pamatā bijuši objektīvi faktori, piemēram, darbinieks veic mazāku darba apjomu vai amatā apstiprinātajam kandidātam ir lielāka pieredze. Tad lēmums ir bijis pamatots, un diskriminācija nav notikusi. Tomēr var arī izrādīties, ka sociālais pabalsts vai veselības aprūpes pakalpojumi atteikti tāpēc, ka cilvēks pieder kādai konkrētai etniskai vai sociālai grupai, bet sieviete netiek pieņemta darbā, jo pastāv iespēja, ka viņa varētu doties grūtniecības atvaļinājumā. Tā ir diskriminācija.

Kur meklēt palīdzību?

Bieži vien cilvēki, meklējot palīdzību diskriminācijas gadījumos, vērsas pie nevalstiskajām organizācijām (NVO), jo uzticas tām vairāk nekā valsts iestādēm. Efektīva aizstāvība pret diskrimināciju ir iespējama, ja NVO spēj atpazīt diskriminācijas gadījumus un sniegt tālāku palīdzību – vai nu virzot lietu pašas, vai iesakot personām griezties pēc palīdzības citās atbilstošās organizācijās. Tāpēc liela nozīme ir regulārai un strukturētai NVO sadarbībai, tā nodrošinot efektīvāku sūdzību izskatīšanu un plašāku atbalsta pasākumu pieejamību.

Latvijā diskriminācijas novēršanas jomā aktīvi darbojas vairākas nevalstiskās organizācijas. Veicot sabiedrības informēšanu, dažādu mērķauditoriju izglītošanu, situācijas un likumdošanas analīzi un sūdzību izskatīšanu, tās spējušas iemanot kā valsts un pašvaldības iestāžu, tā plašākas sabiedrības uzticību. Sniedzot dažāda veida atbalstu (juridisku, psiholoģisku, sociālu) un pārstāvēt cilvēku intereses tiesā, organizācijas apliecinājušas spēju sniegt palīdzību cilvēkiem, kas saskārušies ar diskrimināciju dažādās dzīves jomās.

Par konkrētām NVO, kuras sniedz palīdzību diskriminācijas gadījumā varat uzzināt turpmākajās šī izdevuma lapaspusēs.

Diskriminācijas gadījumā palīdzību varat saņemt arī valsts iestādēs:

Tiesībsarga birojs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010

Tālr. +371 27 68 67 68,

fakss +371 67 24 40 74

e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

mājas lapa: www.tiesibsargs.lv

Valsts Darba inspekcija

Kr. Valdemāra iela 38, k-1, Rīga, LV-1010

Bezmaksas konsultatīvais tālrunis

80008004

e-pasts: vdi@vdi.gov.lv

mājas lapa: www.vdi.gov.lv

Latvijas Cilvēktiesību centrs

*Personām,
kuras cietušas no
diskriminācijas
Latvijas
Cilvēktiesību
centrs piedāvā
konsultācijas
un bezmaksas
juridisko atbalstu.*

Latvijas Cilvēktiesību centrs (LCC) dibināts 1993. gadā kā neatkarīga nevalstiska organizācija. LCC aktīvi darbojas cilvēktiesību, diskriminācijas novēršanas un neiecietības mazināšanas jomā, veic situācijas monitoringu, pētniecību un politikas analīzi, nodrošina interešu aizstāvību un sniedz ekspertu atzinumus vietējām un starptautiskajām institūcijām.

Aktīvi līdzdarbojoties diskriminācijas novēršanas politikas veidošanā un organizējot seminārus par diskriminācijas jautājumiem tiesnešiem, valsts institūciju, arodbiedrību un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem, LCC ir veicinājis dialogu sabiedrībā un izpratnes paaugstināšanos dažādu mērķa grupu vidū.

LCC juristiem ir plaša pieredze diskriminācijas sūdzību pieņemšanā un izskatīšanā. Personas, kas cietušas no diskriminācijas pārstāvētas dažādās tiesu instancēs, ir pāņkti arī mierizlīgumi.

Latvijas Cilvēktiesību centrs

Alberta iela 13, 7. stāvs (ieeja no Strēlnieku ielas)

Tālrunis: (+371) 67039290, fakss.: 67039291

e-pasts: office@humanrights.org.lv

mājas lapa: www.humanrights.org.lv

Pēc iepriekšējas vienošanās.

Latvijas Cilvēktiesību komiteja

Latvijas Cilvēktiesību komiteja sniedz palīdzību, cīnoties pret diskrimināciju gan nodarbinātībā, gan ārpus tās, LCK ir gatava Jūs uz klausīt, dot padomu, sastādīt dokumentus, kā arī pārstāvēt Jūsu intereses tiesā.

Latvijas Cilvēktiesību komiteja (LCK) dibināta 1992.gadā. Jau no paša darbības sākuma aktīvi darbojamies pret-diskriminācijas jomā, lielāku uzmanību pievēršot etniskās un lingvistiskās diskriminācijas novēršanai.

LCK sadarbība ar ANO, EDSO un Eiropas Padomi veicinājusi valodas lietojuma regulējuma liberalizāciju. LCK personāls palīdzējis Saeimas deputātiem veiksmīgi apstrīdēt Satversmes tiesā tiesību normas, kuras negatīvi ietekmēja minoritāšu valodu lietojumu salīdzinājumā ar latviešu valodu (piemēram, masu mediju un izglītības jomā).

LCK veiksmīgi aizstāvējusi savu klientu intereses arī starptautiskajās organizācijās – gan ANO Cilvēktiesību komitejā, gan Eiropas Cilvēktiesību tiesā. LCK praksē bijušas lietas ne tikai par etnisko diskrimināciju. Organizācija aktīvi cīnījies arī pret diskrimināciju uz invaliditātes un seksuālās orientācijas pamata. LCK ir pret jebkādu diskrimināciju!

Latvijas Cilvēktiesību komiteja
Dzirnavu ielā 102a, Rīga, LV-1050
Tālrunis: (+371) 67285633
mājas lapa: www.lhrc.lv
Darba laiks: darba dienās plkst.15.00–18.00

Resursu centrs sievietēm „Marta”

Resursu centrs sievietēm „Marta” sniedz atbalstu, piedāvājot sociālā darbinieka, psihoterapeita, jurista, mediķa u.c. speciālistu bezmaksas konsultācijas.

Biedrība Resursu centrs sievietēm „Marta” veicina sieviešu tiesību aizstāvību un sociālekonomiskās situācijas uzlabošanu, iestājas par savstarpēju atbalstu un solidaritāti neatkarīgi no sievietes vecuma, etniskās piederības un nodarbošanās.

Resursu centra sievietēm „Marta” eksperti sagatavoja prasības pieteikumu Satversmes tiesai par kārtību, kādā piešķir bērna kopšanas pabalstu. Piemēram, sieviete nevarēja apvienot bērna kopšanu ar dažu stundu pasniegšanu skolā. Rezultātā Satversmes tiesa konstatēja, ka ierobežojums, kas liedza strādāt, lai būtu tiesības saņemt šo pabalstu, neatbilst Satversmes 110. pantam, jo, lai nodrošinātu bērna intereses, vecākiem nevar aizliegt apvienot bērna kopšanu ar strādāšanu.

Centrs „Marta” ir atbalsts Latvijas sievietēm, arī nepilsonēm un migrantēm, maznodrošinātām un bezdarbniecēm, cilvēku tirdzniecībā un no partneru vardarbības cietušām sievietēm. Resursu centrs sievietēm „Marta” iestājas par nabadzības un sieviešu atstumtības mazināšanu, vardarbības pret sievieti izskaušanu un sieviešu tiesību, tai skaitā diskriminācijas novēršanas un multiplās diskriminācijas izskaušanas jomā, kas ir būtiska cilvēktiesību daļa, ievērošanu

Biedrība Resursu centrs sievietēm „Marta”
Brīvības iela 183/2 – 30, Rīga, LV-1012
Tālrunis:
(+371) 67378539
e-pasts:
centrs@marta.lv
mājas lapa:
www.marta.lv
Pēc iepriekšējas vienošanās.

Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”

Apvienība „Apeirons” sniedz konsultācijas un atbalstu cilvēkiem, kuri saskārušies ar diskriminējošiem gadījumiem, kā arī dalās pieredzē par līdzīgu gadījumu risinājumiem līdzīgās situācijās. Organizācija veic arī starpnieka funkcijas starp publisko pārvaldi un cilvēkiem.

Invalīdu un viņu draugu apvienības „Apeirons” mērķis ir cilvēku ar invaliditāti integrācija sabiedrībā. Viena no galvenajām prioritātēm ir interešu aizstāvība un darbs pret-diskriminācijas jomā.

Apvienība ir realizējusi vairākus projektus, kas būtiski parāda diskriminācijas ietekmi uz cilvēkiem ar invaliditāti. Apvienība organizējusi monitoringus, kas uzrāda konkrētas problēmas publiskajā pārvaldē, kas traucē cilvēkiem ar invaliditāti saņemt tos pašus sabiedrības labumus, ko citi sabiedrības locekļi, tādējādi nostādot cilvēkus ar invaliditāti daudz neērtākā, neizdevīgākā un diskriminējošā stāvoklī.

„Apeirons” savu darbību veic sekojošās jomās: pieejama vide, sociālie pakalpojumi, izglītība, veselība, nodarbinātība, ePieejamība, līdzvērtīgu pakalpojumu saņemšana.

Invalīdu un viņu draugu apvienība „Apeirons”

Valdemāra iela 38. k. 1, Rīga, LV-1010

Tālrunis/fakss: (+371) 67299277

e-pasts: info@apeirons.lv

mājas lapa: www.apeirons.lv

Darba laiks: pirmdiena – piektdiena no 10.00 – 17.00

Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem “ZELDA”

ZELDA var sniegt bezmaksas juridiskās konsultācijas iedzīvotājiem, kas skar cilvēku ar garīgiem traucējumiem interešu un tiesību aizstāvību.

ZELDA mērķis ir veicināt cilvēku ar garīgiem traucējumiem tiesību ievērošanu un interešu aizstāvību. ZELDA veic pētījumus un politikas analīzi, sabiedrības izglītošanu un cilvēktiesību monitoringu garīgās veselības aprūpes institūcijās, sniedz atzinumus personu ar garīgiem traucējumiem tiesību jomā; veicina diskusijas par personu ar garīgiem traucējumiem tiesībām; veido informatīvo resursu centru garīgās veselības jomā; sniedz juridisko palīdzību personām ar garīgiem traucējumiem, kā arī var nodrošināt personu pārstāvību tiesā, kā arī valsts un pašvaldības iestādēs jautājumos, kas ietilpst biedrības darbības jomā.

ZELDA piedalījās informatīvu semināru psihiatrijas pakalpojumu lietotājiem un darba devējiem par cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem nodarbinātību organizēšanu, kā arī sniedza ieteikumus likumdošanas un prakses uzlabošanai cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem nodarbinātībā. ZELDA ir pārstāvējusi klientus civillietās par rīcības spējas atjaunošanu.

Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem „ZELDA”

Mārupes iela 4 – 41, Rīga, LV-1002

Tālrunis: (+371) 67442828

e-pasts: ieva@zelda.org.lv; liene@zelda.org.lv

mājas lapa: www.zelda.org.lv

Pēc iepriekšējas vienošanās.

Lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un viņu draugu apvienība „Mozaika”

Mozaika sniedz informāciju par LGBT jautājumiem, kā arī palīdzību un atbalstu gejiem, lesbietēm, biseksuāļiem un transpersonām tiesisku problēmu risināšanā neiecietības, vardarbības vai diskriminācijas gadījumos.

Lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un viņu draugu apvienība „Mozaika”
Ģertrūdes iela 19/21,
Rīga, LV-1010
Tālrunis:
(+371) 26672358
e-pasts:
office@mozaika.lv
mājas lapa:
www.mozaika.lv
Pēc iepriekšējas vienošanās.

LGBT un viņu draugu apvienības „Mozaika” mērķi ir nodrošināt Latvijas tiesību aktu atbilstību starptautiskajām normām cilvēka pamattiesību un brīvību jomā; radīt priekšnoteikumus neiecietības izskaušanai uz seksuālās orientācijas pamata; sekmēt LGBT cilvēku izglītošanu par veselības un citiem jautājumiem; sekmēt sabiedrības izpratni par ģimenes modeļu dažādību un sekmēt to tiesību juridisku atzīšanu; veicināt dzimumu līdztiesību Latvijā.

Mozaikas juridiskā darba grupa, kurā ir gan Mozaikas pārstāvji, gan citu cilvēktiesību jomā strādājošu NVO pārstāvji, pastāvīgi analizē diskriminācijas novēršanas tiesisko regulējumu Latvijā, sniedz priekšlikumus atbildīgajām valsts institūcijām par nepieciešamajām izmaiņām.

Mozaika arī aktīvi sadarbojas ar biedrību „Vilnis”, kas nodrošina uzticības tālruni, individuālas konsultācijas un atbalsta grupas cilvēkiem no seksuālo minoritāšu grupām un/vai viņiem tuviem cilvēkiem.

Afrolatviskā asociācija „Afrolat”

Afrolat piedāvā palīdzību personām, kas cietušas no rasu diskriminācijas vai neiecietības.

Afrolat var palīdzēt sadarbībā ar policiju, kā arī sniegt dažāda rakstura konsultācijas.

Afrolat aktīvi darbojas iecietības veicināšanas, rasisma mazināšanas un starpkultūru dialoga jomā. Afrolat, kā vienu no darbības uzdevumiem ir izvirzījis cīņu ar jebkuru diskriminācijas formu.

Kopš izveidošanas, Afrolat ir ieņēmusi būtisku lomu iecietības veicināšanas, pret-diskriminācijas, rasisma mazināšanas, mazākumtautību sociālās integrācijas un afrikāņu kultūras popularizēšanas procesos kā Latvijā, tā arī ārpus tās. Afrolat sadarbojas kā ar valsts un pašvaldības iestādēm, tā arī ar nevalstiskām organizācijām Latvijā un ārvalstīs.

Biedriba „Afrolatviskā asociācija”
Tālrunis: (+371) 29243992
e-pasts: africalv@hotmail.com
mājas lapa: www.afrolat.lv

Diskriminācijas gadījumā, pirms vēšanās pēc palīdzības vēlams piefiksēt šādu informāciju:

Diskriminācijas pamats:

rase vai etniskā piederība;
invaliditāte;
seksuālā orientācija;
dzimums;
reliģija vai ticība;
vecums,
cits (kāds?)

Diskriminācijas joma:

Nodarbinātība un profesionālā apmācība;
Sociālā drošība;
Pieeja publiskām precēm un pakalpojumiem;
Izglītība;
Cita (kāda?)

Kurš bija diskriminētājs?

Kad tas notika?

Kur tas notika?

Notikušā sīkāks apraksts.

Vai Jums ir liecinieki?

Vai esat vērsies jau pēc palīdzības? Kur? Kāds bija rezultāts?

Brošūra sagatavota un izdota ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu.

Par brošūras saturu pilnībā atbild Latvijas Cilvēktiesību centrs un tās saturs nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības viedokli.

Brošūras pamatā ir pašu NVO sniegtā informācija.

